

Tvedestrand kommune

Kontrollutvalgets årsmelding 2019

Temark

Agder og Telemark
Kontrollutvalgsekretariat IKS

1. INNLEDNING

Kontrollutvalget avgir med dette en samlet årsmelding for 2019. Denne skal gi et bilde av utvalgets formelle rolle, instruks, forholdet til revisjonen og sekretariatet og de viktigste saker som er behandlet i året med kommentar. Kontrollutvalget avgir hvert år uttalelse til kommuneregnskapet, adressert til kommunestyret. Etter forskrift om kontrollutvalg og revisjon av 2019 skal kontrollutvalget rapportere til kommunestyret eller fylkestinget om gjennomførte forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller og resultatet av dem. Bestemmelsen må ses i sammenheng med vedtatte planer og presenteres på denne måten for året 2019.

2. KONTROLLUTVALGETS SAMMENSETNING

Kontrollutvalget velges av kommunestyret og skal på vegne av kommunestyret føre det løpende tilsynet med den kommunale forvaltningen. Alle kommuner og fylkeskommuner er pliktig til å velge et kontrollutvalg. Kommunestyret kan foreta nyvalg av kontrollutvalgets medlemmer i valgperioden, men da må hele utvalget velges på nytt. Regler for valg av medlemmer til kontrollutvalget er fastsatt i ny kommunelov som tredde i kraft når de nye kommunestyrene og fylkestingene ble konstituert Høsten 2019. Det er strenge begrensninger i hvem som er valgbare til utvalget. Kommuneloven krever at minst ett av medlemmene skal velges blant kommunestyrets medlemmer. Departementet har tolket det slik at dette gjelder ved konstituering.

Medlemmer og varamedlemmer i tidligere kontrollutvalget (I 2019 frem til valget):

Medlemmer	Varamedlemmer
Svein Hansen, leder	Geir Grimslund
Birger Eggen, nestleder	Arne Guddal
Linn Zwiłgmeyer, medlem	Ellen Janne Broms
Gregert Gliddi, medlem	Stian Holte
Liv Damsgård Tomter, medlem	Marit Johanne Aass

Medlemmer og varamedlemmer i nåværende kontrollutvalg (I 2019 fra og med valget):

Medlemmer	Varamedlemmer
Aasulv Løvdal (Sp), leder	Varamedlemmer for H, V, FrP, Ap og Sp: Knut O. Austeid, Kai Henning Holum, Hildeborg Thorbjørnsen, Sissel Bjørge og Aud Angelstad.
Marit Valland (Ap), nestleder	
Øystein Haugenes (H), medlem	
Birgit Fidgett (Sp), medlem	
Marit Johanne Aass (XI), medlem	Varamedlemmer for XL og KrF: Rolf Dag Siljedal, Jostein Langballe og Hilde Kirsti Labugt Tokerud.

3. RAMMER FOR KONTROLLUTVALGETS ARBEID

Etter den nye KommuneLOvens § 23-1 velger kommunestyret og fylkestinget selv et kontrollutvalg som skal føre løpende tilsyn på deres vegne. Kontrollutvalget er kommunestyret sitt verktøy, og det er kommunestyret som har det overordnede tilsynsansvaret for den kommunale virksomheten. For at kontrollutvalget skal være et godt verktøy for kommunestyret, må kommunestyret gi kontrollutvalget gode rammebetingelser. I dette ligger bl.a. at det eksisterer gode relasjoner mellom utvalget og kommunestyret. Dette er noe av det som skal sikres gjennom at minst ett medlem i kontrollutvalget skal være medlem i kommunestyret. I tillegg at det naturlig at ordfører med jevne mellomrom deltar i kontrollutvalgets diskusjoner. Ordfører har alltid møte- og talerett i kontrollutvalget. Kommunestyret er videre ansvarlig for at kontrollutvalget får de økonomiske rammene som er nødvendige for å utføre kontrollarbeidet.

KommuneLOvens § 23-2 slår fast:

” Kontrollutvalget skal påse at

- a) kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte*
- b) det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak*
- c) det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, og av selskaper kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i*
- d) det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll)*
- e) vedtak som kommunestyret eller fylkestinget treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp.”*

Kontrollutvalgets oppgaver er i utgangspunktet gitt i KommuneLOven § 23, og i forskrift om kontrollutvalg og revisjon av 2019, men kommunestyret kan konkret be utvalget utføre særskilte tilsynsoppgaver på sine vegne.

4. OPPLÆRING OG KURS

Det stilles stadig større krav og forventninger til kontrollutvalgets kompetanse, både fra det politiske miljøet og kommunens innbyggere. Endret regelverk gjør det nødvendig å legge til rette for opplæring og kursvirksomhet for alle medlemmer av kontrollutvalget. Kunnskap om kontrollutvalgets rolle, oppgaver og lovverk er nødvendig for å utføre de oppgaver som fremgår av lov og forskrift. Slik opplæring og kursvirksomhet kan skje lokalt (høst og vårkonferanse i regi av Temark) eller gjennom sentrale tilbud. Kontrollutvalget inviteres blant annet årlig til landskonferansen for kontrollutvalg i regi av Norges kommunerevisorforbund (NKRF) og Fagkonferansen i regi av Forum for kontroll og tilsyn. Dette er viktige samlinger for å tilføre kontrollutvalgets medlemmer ny kunnskap, og det er en arena der kontrollutvalgsmedlemmer fra hele landet møtes, drøfter saker og arbeidsmetoder. Temark har arrangert to regionale konferanser for kontrollutvalgsmedlemmer i 2019. Dette for å øke og utvikle både nye og erfarne kontrollutvalgsmedlemmer sin kompetanse om kontrollutvalgets rolle, oppgaver og lovverk.

5. SEKRETARIAT

Kontrollutvalget får sekretariatsbistand fra Agder og Telemark kontrollutvalgssekretariat IKS (Temark). Kommunen ble medeier av Temark fra 01.07.14 i forbindelse med etableringen av sekretariatet i Agder. I 2019 har Temark hatt oppdrag for 31 kommuner og 3 fylkeskommuner i Vest-Agder, Aust-Agder og Telemark, og er landets nest største kontrollutvalgssekretariat. Sekretariatet har i 2019 hatt åtte ansatte og fast sekretær for kontrollutvalget har vært Agnes Gullingsrud Fjeldstad.

Sekretariatet utreder, saksbehandler, bistår kontrollutvalget i praktisk tilrettelegging og oppfølging av møter, samt vedtaksoppfølging. I det løpende arbeidet er sekretariatet bindeledd mellom utvalg og revisjonsselskap, og utfører oppgaver på vegne av kontrollutvalget.

6. REVISJON

Kommunen er medeier i, og har avtale om levering av revisjonstjenester med Aust Agder Revisjon IKS. Selskapet leverer revisjonstjenester til 10 kommuner og Aust-Agder fylkeskommune. Selskapet utfører hovedsakelig regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll for kommunen. Hovedrevisor for Tvedestrand kommune er Merete Knutson. Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor er daglig leder Kristian Fjellheim Bakke, og oppdragsansvarlig regnskapsrevisor er Ketil Raknes.

Kontrollutvalget skal påse at revisjonen av kommunen skjer på en betryggende måte. Det er derfor viktig at utvalget har god dialog med revisor og holder seg orientert om revisjonens arbeid. Kontrollutvalget gjennomfører sitt påseansvar ovenfor revisjonen ved at revisor fast orienterer i kontrollutvalgets møter om det pågående revisjonsarbeidet. Revisor har i 2019 i tråd med god revisjonsskikk lagt frem sine uavhengighetserklæringer og presentert den overordnede regnskapsrevisjonsstrategien for 2019.

7. ØKONOMI

For å utøve sin funksjon på en god måte har kontrollutvalget lagt vekt på å be kommunestyret om økonomiske rammer som muliggjør den aktiviteten som det legges opp til i møte- og arbeidsplanen. Kontrollutvalget er i henhold til kommuneloven pålagt å utarbeide budsjettforslag for kontroll- og tilsynsvirksomheten i kommunen.

Regnskapstallene for den samlede kontroll- og tilsynsvirksomheten i kommunen fremkommer av kommunens samlede årsregnskap. Det er sum for kontroll, tilsyn og revisjon som er vedtatt av kommunestyret. I denne posten ligger det kostnader til drift av kontrollutvalget, kjøp av sekretariattjenester og kjøp av revisjonstjenester.

Budsjett og regnskap for 2019 viser følgende:

Beskrivelse:	Budsjett	Regnskap
Møtegodtgjørelse m.v.	54 000	61 908
Servering	0	0
Kontorutgifter	1 000	850
Kurs/opplæring inkl. reise	30 000	8 313
Sum KU	85 000	71 071
Kjøp fra IKS		
<i>Sekretariat</i>	96 000	96 100
<i>Revisjon</i>	798 000	798 000
Sum kontrollvirksomhet	979 000	965 172

Kontroll, tilsyn og revisjon i Tvedestrand kommune har samlet hatt et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 13 828 i 2019 sammenlignet med revidert budsjett. Kontrollutvalget har hatt flere møter enn opprinnelig planlagt, noe som førte til økte kostnader til møtegodtgjørelse og tapt arbeidsfortjeneste. Kontrollutvalget har i liten grad benyttet seg av midlene tilgjengelig til kurs og opplæring og dette har medført et mindreforbruk på denne posten på kr. 21 687.

8. KONTROLLUTVALGETS ARBEID – MØTER OG SAKER

Kontrollutvalget har i 2019 avholdt 7 møter og behandlet 58 saker. Dette er en økning fra 5 møter og 33 saker i 2018.

Sakskart, saksdokumenter og protokoller legges løpende ut på kommunens og sekretariatets hjemmeside. Utvalget ønsker å ha oppdatert informasjon om kommunens virksomhet, og samtidig gjøre egen funksjon mer kjent. Administrasjonen har ved flere anledninger blitt invitert til kontrollutvalget for å orientere om forskjellige virksomhetsområder i kommunen.

Kontrollutvalget inviterer ledere og andre nøkkelpersoner i organisasjonen for å bli orientert om og stille aktuelle spørsmål knyttet til forvaltningen, og for å bli gjensidig oppdatert og orientert om det enkelte tjenesteområdet og kontrollutvalgets rolle. Følgende personer har møtt i kontrollutvalget i Tvedestrand i 2019, utover medlemmer, revisorer og sekretær:

- Ordfører Jan Dukene
- Fungerende ordfører June Marcussen
- Ordfører Marianne Landaas
- Rådmann Jarle Bjørn Hanken
- Avdelingsingeniør Arne Th. Aanonsen
- Styreleder Morten Lindvik i Tvedestrand Vekst AS, Grenstøl Industribygg AS og Hagefjorden Brygge AS
- Enhetsleder Kristin de Lange Johannessen
- Enhetsleder Svein O. Dale
- Økonomisjef Beate Petterson
- Rektor John H. Johansen

- Sander Haga Ask, Rådgiver i Temark

En stor del av kontrollutvalgets saksbehandling omfatter forhold utvalget er pålagt å arbeide med, gjennom kravene i kommuneloven og forskrift om kontrollutvalg og revisjon. Hvilket fokus som velges i de ulike arbeidsoppgavene er det i stor grad opp til utvalget å definere selv. Kontrollutvalget kan etter anmodning fra kommunestyret, etter innspill fra innbyggere eller på eget initiativ ta opp forhold ved kommunens virksomhet, som kan knyttes til utvalgets tilsynsarbeid. Kontrollutvalget er også opptatt av hvordan kommunen følger opp rapporter fra andre tilsyn.

I det følgende har vi trukket frem saker som har vært behandlet i løpet av året 2019. Regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroller er trukket ut som egne kapitler henholdsvis kapittel 9, 10 og 11.

Saker som behandles i hvert møte:

- Godkjenning av møteinnkalling
- Godkjenning av protokoll fra sist møte
- Orientering fra revisjonen i møte
- Eventuelt i møte

Saker kontrollutvalget har behandlet:

- Revisors egenvurdering av uavhengighet
- Toalett- og garderobeforhold ved Tvedestrand skole
- Virksomhetsbesøk i Tvedestrand i 2019
- Virksomhetspresentasjon av heleide aksjeselskaper i Tvedestrand
- Fylkesmannens tilsyn med oppfølging av barn med psykiske vansker
- Arbeidstilsynets og kommunelegens tilsyn med Tvedestrand barneskole
- Orientering – Samordnet kalender for tilsyn og forvaltningsrevisjoner 2019
- Tvedestrand kontrollutvalg årsmelding 2018
- Årsrapport 2018 kemneren for Tvedestrand kommune
- Høring om ny kontrollutvalgs- og revisjonsforskrift
- Ny henvendelse vedr. justering av grense i skjærgårdsparken
- Henvendelse vedrørende kommunale brygger i Tvedestrand
- Henvendelse vedrørende byggesak og kommuneplan
- Årsregnskap og årsberetning 2018 for Tvedestrand kommune
- Bestilling av risiko- og vesentlighetsvurdering forvaltningsrevisjon
- Bestilling av risiko- og vesentlighetsvurdering eierskapskontroll
- Prosjektplan for forvaltningsrevisjon "Barneverntjenesten øst i Agder - del 2" i Tvedestrand
- Rapport for 1. tertial Tvedestrand kommune 2019
- Ansettelse av forretningsfører i Tvedestrand vekst
- Plan for forvaltningsrevisjon plan- og byggesaksbehandling
- Anonyme henvendelser datert 23.05.2019 innsendt av Killingmo
- Henvendelse om kommunedelplan for Brennvika
- Henvendelse vedrørende byggesak, verneplan m.m.
- Budsjett for kontroll, tilsyn og revisjon 2020 Tvedestrand
- Overordnet revisjonsstrategi 2019 regnskapsrevisjon Tvedestrand
- Innspill til plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll
- Anmodning om lovlighetskontroll
- Presentasjon av nytt kontrollutvalg 2019-2023 Tvedestrand

- Kontrollutvalget - funksjon og oppgaver
- Kontrollutvalgets rolle og samspill med rådmannen – Tvedestrand
- Kontrollutvalgets rolle og samspill med ordfører og kommunestyre i Tvedestrand
- Møte- og arbeidsplan 2020 Tvedestrand kontrollutvalg

For nærmere informasjon om de enkelte sakene, henvises det til www.temark.no under Tvedestrand kommune for sakspapirer til hvert enkelt møte.

9. REGNSKAPSREVISJON

Revisjon av årsregnskapet er en helt sentral del av kommunens egenkontroll. Revisor skal gi trygghet for at en kan stole på informasjonen kommunen gir om sin økonomi. Dette er en viktig oppgave. Revisor er en uavhengig og objektiv tredjeperson som gjennom sine kontroller kan avdekke og forebygge feil og mangler i den økonomiske rapporteringen. Revisor vil i tillegg veilede kommunen for å bidra til å forebygge og avdekke feil og misligheter.

Kontrollutvalget skal påse at kommunen blir revidert på en betryggende måte. Utvalget er derfor avhengig av at revisor gir tilstrekkelig rapportering om revisjonsarbeidet. At kontrollutvalget og revisor har en god dialog og god forståelse av sine oppgaver, er viktige forutsetninger for å være trygg på at revisjonsarbeidet blir forsvarlig utført.

Revisjonen avgir en revisjonsberetning av kommunens årsregnskap til kontrollutvalget. I tillegg til avgitte beretninger og uttalelser mottar kontrollutvalget jevnlig i møter informasjon om utført regnskapsrevisjon. I tillegg har hovedrevisor presentert den overordnede regnskapsrevisjonsstrategien for kontrollutvalget.

10. FORVALTNINGSREVISJON

Forvaltningsrevisjon er et verktøy som kommunestyret og kontrollutvalget skal bruke for å sikre at kommunen drives på en måte som ivaretar innbyggernes behov og rettigheter best mulig. Forvaltningsrevisjon er en av de pålagte oppgavene til kontrollutvalget. Gjennom forvaltningsrevisjon kan kontrollutvalget undersøke om kommunen etterlever regelverk, når fastsatte mål, og om ressursene forvaltes på en effektiv måte.

Kontrollutvalget er delaktig i valg av tema og utforming av problemstillinger basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering, innenfor de rammer som er gitt av kommunestyret. Kontrollutvalget er delegert myndighet til å bestemme hvordan avsatte ressurser til forvaltningsrevisjon skal benyttes, og om revisjonen har gjennomført forvaltningsrevisjonen i henhold til faglige krav i løpet av valgperioden.

Selv om det er spesifikke krav til gjennomføring av en forvaltningsrevisjon, er det viktig at kontrollutvalget involverer seg i valg av problemstillinger, avgrensninger og tilnærming. Forvaltningsrevisjon gir kontrollutvalget muligheten til å gå i dybden i ulike saksforhold, innen ethvert virksomhetsområde i kommunen. Forvaltningsrevisjon vil derfor kunne ha høy nytteverdi, både i utvalgets kontrollvirksomhet, og i kommunens internkontroll og forbedringsarbeid.

Kontrollutvalget skal minst en gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for forvaltningsrevisjon. Planen skal vedtas av

kommunestyret selv, men kommunestyret kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planperioden.

I møte 26.04.2016 vedtok det forrige kontrollutvalget følgende plan for forvaltningsrevisjon:

1. Barnevern – en todelt forvaltningsrevisjon med fokus på organisatorisk struktur og styring, og tjenesteytelsen i enheten.
2. Pleie og omsorg – ressursbruk, kvalitet og saksbehandlingsrutiner i pleie og omsorg.

i. Barneverntjenesten Øst i Agder

02.05.2019 ble Prosjektplan for forvaltningsrevisjon "Barneverntjenesten øst i Agder - del 2" i Tvedestrand tatt til orientering (sak 21/19). Prosjektplanen bygget på plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019. Det første forvaltningsprosjektet innen barnevern fokuserte på ressurser, organisering og styring knyttet til den nye organiseringen av barneverntjenesten i Østre Agder. Del 2 av oppdraget iht. overordnet analyse (2015-2016) omhandler tjenesteyting og kvalitet i barneverntjenesten. Siden Gjerstad kommune er vertskommune for barneverntjenesten, og dermed fullt ansvarlig for utøvelse av tjenesten, så anså kontrollutvalgssekretariatet det som mest hensiktsmessig at både prosjektplan og selve forvaltningsrevisjonsrapporten kun skulle realitetsbehandles av kontrollutvalget i Gjerstad – men at kontrollutvalgene i Åmli, Tvedestrand, Vegårshei og Risør ville få prosjektplanen samt rapporten til orientering. I henhold til dette tok kontrollutvalget prosjektplanen til orientering.

Gjerstad kontrollutvalg vedtok følgende problemstillinger:

Problemstilling 1: Utøver Barneverntjenesten Øst i Agder tilfredsstillende saksbehandling i henhold til formelle krav, i prosessen fra bekymringsmelding til vedtak?

Problemstilling 2: Gjennomfører barneverntjenesten tilsyn med barn i fosterhjem i henhold til kravene i barnevernloven?

Problemstilling 3: Ivaretar Barneverntjenesten Øst i Agder pliktene til internkontroll, med særskilt fokus på kravene knyttet til kompetanse?

Rapporten forventes å være klar i løpet av våren 2020.

ii. Plan- og byggesaksbehandling

Kontrollutvalget fikk flere henvendelser knyttet til plan- og byggesaksbehandling, og ønsket derfor å gjennomføre en forvaltningsrevisjon med problemstillingene:

1. Hvordan har Tvedestrand kommune organisert saksbehandlingen innen plan- og byggesak og er det etablert tilfredsstillende internkontroll knyttet til dette?
2. Er kommunens etiske retningslinjer tilstrekkelig implementert blant politikere og ansatte som er involvert i plan- og byggesaksprosesser og i hvilken grad etterleves disse?

Saken ble sendt til kommunestyret da kontrollutvalget ikke hadde gjenstående ressurser for forvaltningsrevisjon på budsjettet. Kommunestyret vedtok å gi en tilleggsbevilgning på kr. 150 000 for å dekke forvaltningsrevisjonen. Forvaltningsrevisjonen forventes ferdig og klar til behandling rundt sommeren 2020.

11. SELSKAPSKONTROLL

Selskapskontroll (fra 2020 kalt eierskapskontroll) er en av de pålagte oppgavene til kontrollutvalget og er et viktig virkemiddel for å sikre at den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Kontrollutvalget bør følge med på kommunestyret sine saker knyttet til valg av organisasjonsformer, og vurdere om saksutredningene har belyst kontroll og tilsynskonsekvensene av de ulike valgene. I selskapene som kommunen eier, har kontrollutvalget rett til å ha en representant til stede på generalforsamlingen og lignende organ.

Det forrige kontrollutvalget behandlet i sitt møte 10.11.2016 plan for selskapskontroll 2016-2019. Revisjonen presenterte i møtet sitt forslag til plan for selskapskontroll og kontrollutvalget var enig i revisjonens forslag. Kontrollutvalget vedtok å oversende følgende forslag til vedtak til kommunestyret:

«Kommunestyret vedtar plan for selskapskontroll 2016-2019 som den foreligger, med følgende prosjekter prioritert:

- *Lisand Industrier AS*
- *Kommunens overordnede eierskap og eierstyring*

Kommunestyret gir kontrollutvalget myndighet til å endre planen i planperioden.»

Kommunestyret behandlet saken i sitt møte 13.12.2016 og kontrollutvalgets forslag ble enstemmig vedtatt.

Det er ikke behandlet noen selskapskontroller eller eierskapskontroller i 2019.

12. KONKLUSJON OG AVSLUTTENDE KOMMENTARER

Kontrollutvalgets årsmelding for 2019 legges med dette frem for kommunestyret til orientering. Ved å se årsplan og årsmelding for 2019 i sammenheng, kan kommunestyret se om de vedtatte oppgaver og målsettinger for kontrollutvalget er eller blir fulgt opp.

Tvedestrand, 07.05.2020

Aasulv Løvdal
Leder

Sander Haga Ask
Sekretær